

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések
és nyiltéri közlemények
jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittigschlager K. ezrednél.

Közlemények, előfizetési
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvétetnek
Gromon-utca 2. szám.

A magyar színművészet.

Országszerte, de különösen az exponált nemzetiségi vidékeken lakó s rendszeren szám szerint kicsiny, de hazafias czélokra nagyon is igénybe vett magyar társadalom érezte leginkább szükségességét annak, hogy a magyar vidéki színészet ügye végre-valahára rendeztesse.

Az országnak tizennégy szini kerületbe való beosztása, valamint a százezer korona államsegély nagyon alkalmas azon reformok életbe léptetésére melyek sürgősen szükségessé válnak arra nézve, hogy a magyar vidéki színészet nagyon is megingott hitelét az erkölcsi és anyagi csődtől megóvják.

Mi türes tagadás, valljuk be őszintén, a magyar vidéki színművészet terén szintén tarthatatlan vizsás állapotok uralkodtak és nralkodnak még ma is. Egyes lelketlen, önző igazgatók már annyira aláásták nálunk a színészet tekintélyét, hogy majdnem rettegve látjuk mindazt, a mi a színművészethez tartozik.

Hangosan panaszkodnak a színigazgatók a kongresszusokon a közönség részvétlensége miatt. De sohasem halljuk annak említését is, hogy a csapni való rosz és hanyag színészek, kopott ruhatár, izléstelen vagy felismerhetlen díszletek, szóval maguk a színigazgatók és társulatuk viselkedése igen gyakran okai a közönség nemtörődömségének.

A vidéki közönség is beleúnt már a rosz szintársulatok pártolásába és így bizony megesis néha, hogy mások hibájáért a lelkiismeretes, a közönség pártolását megérdemlő társulatok is szenvednek.

Hogy a színészet a legtöbb vidéki városban nem részesül kellő méltánylásban, annak okát abban is kell keresnünk, hogy vidéki színigazgatóink műsora vagy a régi, elavult, mindenki által látott műveket, vagy

az ujabkori léha, könnyű zsánerű férczel-ményeket tartalmazza.

Rég elmúlt már az az idő, mikor a jó vidékieknek mindent lehetett adni. Az idővel változott az izlés is.

De nemcsak a szellemi góczpontok, hanem a vidék intelligenciájának látóköre is annyira tágult, ítélőképessége annyira élesült, hogy meg tudja különböztetni mi méltó és mi méltatlan partfogására.

A közönség megingott bizalmának visszacszerzése, az érintett egyik főhibának megszüntetése egyedül az Országos színészegyesülettől, illetőleg maguktól a színészektől függ. Nem közgyűléseken elhangzó panaszok, hanem igenis komoly munka és törekvés képes csak ezen állapotokat megváltoztatni. Legyenek áthatva azon meggyőződéstől, hogy ők nemcsak azért papjai a színművészetnek, hogy a közönséget úgy a hogy mulattassák, hanem igenis, hogy műveljék, tanítsák, oktassák a nemzetiségi vidékeken a magyarság szent ügyét különösen szolgálják és ott a hol szükséges a hazafias érzelmeket erősítsék.

Ezen magasztos hivatás szolgálatában azonban meg kell akadályozni azt, hogy minden tehetség nélküli, a világgal és önmagukkal meghasonlott, sokszor már teljesen elzülött alakok a vidéki magyar színészet szolgálatába szegődhessenek.

Csak hivatott, tehetséges és lelkiismeretes színészekből álló társulatok, kik megbecsülik a közönség izlését és iparkodnak eleget tenni nem tulzott követelményeinek, képesek a magyar színművészetnek erkölcsi diadalát biztosítani.

*

A legnemesebb törekvéstől, a legönfeláldozóbb iparkodástól áthatott tehetséges színészekből álló társulatok sikeres működésének

másik főakadálya a nagy közönség szinte botrányos közönyössége.

A dermesztő és bomlasztó hatású indolencia elenyésztetése a magyar színművészet erkölcsi nivójának emelése czéloztatik a színügynek országos rendezése által.

A tizennégy szinikerület igazgatói, illetve szintársulatai évi százezer korona államsegélyt élveznek ezentúl. A nemzetiségi vidékek társulatai aránylag nagyobb szubventiót nyernek.

Ezen tervet alapján kerekítették ki a délvidéki szinikerületet, melyhez városunk is tartozik. De nem elégséges ám a szini kerület megalakítása, mert azzal még fél munkát sem végeztünk, hanem gondoskodnunk kell az erkölcsi és anyagi támogatásról is. A városunkra eső egy havi sziniidényre legalább tisztességes kenyeret kell biztosítanunk magyar színészeinknek, mert a nélkül hiába várjuk tőlük a magyar kultúra, a magyar szellem és érzés terjesztését, hiába bíráljuk fokozódó igényeink mellett — színészeink tehetségét és szereplését, — tökéletes munkát tőlük nem várhatunk, tökéletes élvezetünk nem leend szereplésükből. A színészetre, mintegyik legfőbb hazafias, kulturális tényezőre áldoznunk kell. És ez az áldozathozatal a társadalomra vár.

Városunk társadalmának egyes vezérei, áthatva azon meggyőződéstől, hogy a magyar színészet közszükséglet különösen a nemzetiségi vidékeken, — ezen a téren is megtették hazafias kötelességüket. Megalakították a pancsovai szinügyi bizottságot. Ezen bizottság kötelessége magyar társadalmunk érdeklődését és áldozatkészségét a magyar színművészet iránt minél nagyobb mértékben felkeltetni és ébren is tartani.

TÁRCZA.

Visszaemlékezés.

Nem szülföldem ez a táj,
Nem is dédelgetett soha;
Többet sujtott mint felemelt
Benne a nagy emberek kara.

Mégis oh föld! te áldott Kánaán,
Hazámnak drága gyöngye,
Úgy szeretlek, mint nem szeretett
Még e földön Téged senkise!

Nem t'om ez érzés mért uralg,
Mért hatja át valóm;
Talán mert itt építettem fel
Ma boldog családi otthonom?

Talán mert itt hallám először
Azt a szót fiamnak
Ajkiról, mit az enyém hiába remeg,
Nem hallja ezt a holt!

Talán mert életörömeim
Itten nőttek fel.
Talán mert fájdalmaim
Itt új sebet téptek fel?

Nem ez köt hozzád Torontál!
Ily önző nem vagyok:
Hisz kicsiny családom körén
Kivül, boldog itt se vagyok.

Avagy a nép a felséges
Nép az, mely leköté

Lelkemet, hogy rab bilincsből
Tudjam, szív érzeményeimet?

Nem, bár szeretem e népet
A szerbet legkivált;
Dalol s vigád a hazáért
De busulni is tud ám!

Délibabos rónád képe,
Természet remeke,
Ez a mivel lebilincselsz.
Ez a mi köt ide.

Mélázva bámulom el
Játékát e képnek,
S vissza idézem lelkembe:
Szülföldem képed!

Soltz.

Esdeklés.

Napnyugaton már alkonyi pirnak
Fénye kilobbant.
Csókos ajakra, hő ölelésre
Szomjas a lelkem;
Csókos ajakkal, hő öléssel
Be sohse teltem.

Fekete éjnek barna leánya
Jer közelembé;
Fárteid omló, lágy selymével
Fűdjed az arcom,
Temess el örökre.

Tűzlobogású éjszemeiddel
Oh, babonázz meg,
Perzseljed a szívem.
Szüzi szerelmed Veszta-tűzének

Lángjai mellett
Hagyj, oh, hagyj melegednem.

S bár a lehellet,
Mely kebeledből száll s az enyémbe türemlik,
Végzetem és a halálom:
Komboljon el engem,
Csak te ne tűnj el, boldog igézet!

Büvös erőddel
Önts ereimbe ifjú hatalmat.
Mind, a mi benned
Lelki varázs van,
Foujjon, öleljen engemet által.
Üssön sebeket bár
A kikönyörgött szent köteléknek
Égi bilincse:
Térdreborulva, hálarebegve
Esdí szerelmedet egy taposott szív.

Molnár Jenő.

V á l a s z.

Azt mondd, hogy szeretsz, —
Mért nem mondtad régen,
Mikor még nekem is
Nyílt virág a réten,
Mikor én is kértem
— Jövén a kikelet, —
A kicsiny virágtól:
Szeret-e, nem szeret?

Azt mondd, hogy szeretsz, —
Mért nem mondtad régen,
Mikor még ragyogott
Csillagom az égen,
Mikor én is kértem,
A csillagsereget,

Kívánatos volna, hogy a megindult rendezési mozgolomnak minél nagyobb sikere legyen, mert csakis az áldozatkész társadalom és törekvő hivatásos színtársulatok együttes működésének fog sikerülni a kölcsönös és jogos panaszokat megszüntetni.

Belterjesebb gazdálkodás.

Vidékünk egyik nagy csapásának tekintik az újabb időben észlelt nagymérvű kivándorlást. Ez a jelenség ép oly váratlanul és indokolatlanul lépett fel, mint némelyik epidémia. Egyszerre csak itt van, dühöng, számos áldozatot kíván, a nélkül, hogy a világ tudná vagy csak sejtene is, hogy mily cél hozta s tulajdonképpen mi az, a mi okozta. A tudósok aztán hypothesisokhoz folyamodnak a járvány okainak megállapítására, a melyek a dolog lényegét rendszeren megfejtetlenül hagyják. Így vagyunk a kivándorlási epidémiával is. Hiába kutatjuk annak észszerű okát. Gazdasági viszonyainkban alig találjuk meg annak elfogadható és meggyugtató megfejtését. Mert a kivándorlás csak az esetben lenne természetes folyamán a meglévő viszonyoknak, hogy ha a gazdasági javak már annyira csökkentek volna, hogy a földmivelők már nem adnák meg a szükséges anyagi subszisztenciát, ott azonban, hála a gondviselésnek, még nem tartunk. Tapasztalati tény, hogy Magyarországon mindenki, a ki dolgozni akar, meg is élhet, sőt a törekvő valamicskét még félre is tehet és egészséges állapotok teremtéséhez ennél több nem is kell. Ha tehát a hatóságok a kivándorlás megakadályozására valamit tenni akarnak, az egyébre ne terjedjen ki, mint az alsóbb néposztályok kellő felvilágosítására és kitanítására.

Remélhető azonban, hogy e nélkül is le fog lohadni az a lángoló vágy, mely különösen a mi vidékünkbeli embereket a tengeren túlra vonza, mert azoktól, kik eddig oda kivándoroltak, naponta oly kedvezőtlen hírek érkeztek ittlevő ismerőseikhez, melyek minden hatósági felvilágosításnál jobban kinyithatják a rövidlátók szeméit,

A magyar földmivészeknek és különösen a bányászati népnek nincs oka kivándorolni és jobb hazát keresni. A sült galambok oda át sem repülnek az emberek szájába.

Hogy saját viszonyainkat kellően megítélhesük, tegyük összehasonlításokat a művelt nyugati államokkal. Ott a népesség aránytalanul számosabb, a föld pedig a legkritikább esetben oly termékeny és alkalmas, mint minálunk és mégis azt látjuk, hogy azok földmivelése és a mienk közt mégis akkora a különbség, mint ég és föld között.

A felületesen itélkező nyomban azon elcsépett ellenvetéssel fog előállni, hogy hja! az egészen más, mert ezek a nyugati államok virágzó iparral is rendelkeznek, a miből kiszámíthatatlan értékű kincseket merítenek.

Ez igaz ugyan, de most nem az iparról, hanem a földmivelésről van szó, mert nyugaton sem iparos a földmives és az iparos sem földmives.

Ez utóbbiak virágzó agrikulturájának titka egyedül a belterjesebb gazdálkodásban rejlik s ez az, a mit nekünk meg kell tanulnunk és ha egyszer megtanultuk, még nagyon, de nagyon sokáig meg leszünk óva a kivándorlás szükségétől.

Ami pedig ennek az intenzív gazdálkodásnak lényegét illeti, meszsze vezetne, ha itt a részletekbe bocsájtkoznánk. Ez külön szaktanulmány tárgya. Itt

Leszállván az alkony:
Szeret-e, nem szeret?

Azt mondd, hogy szeretsz, —
Mért nem mondtad régen,
Mikor nem volt vesztett
Még nekem az éden,
Mikor én is kértem
A tűnő felleget,
A dalos madarat:
Szeret-e, nem szeret.

Most mondd, hogy szeretsz, —
Mért nem mondtad régen,
Mikor sirva kértem
Sok álmatlan éjen,
Virágot madarat,
A csilagsereget,
De csak azt felelték:
Nem szeret, nem szeret.

Azt kérditek . . .

Azt kérditek, mért vagyok bus,
Arczom mért lesz halovány,
Szemem mért borul könybe,
Hogy ha kicsiny kis kertembe
Megszólal a csalogány?

. Mert a csalogány dalával
Párja versenyt énekel;
Én hiába hivatgom,
Kié minden gondolatom,
Nekem vissza nem felel.

Margit.

csak az elvet emeljük ki s e szerint belterjesebb az a gazdaság, mely minél kisebb földterületen minél nagyobb eredményt képes elérni. Mert ahhoz, hogy az ember óriási területek jövedelme után meg tudjon élni, ahhoz valami nagy törekvés nem szükséges, azt a tudományt már az első emberpár is jól ismerte. De nézzük, miképp csinálja a dolgot az az olasz, francia avagy tiroli paraszt, a kinek egész ősi hagyona sokszor nem több 2-3 holdnál s azért mégis nemcsak hogy megél, de még bizonyos jólétnak is örvend. Ő azt a kis birtokát nem buzával fogja vetni, hogy aztán néhány napi munka után egész esztendőn át téltlenül az eget és a csillagokat vizsgálja s azoktól várja a jó esztendőt, hanem az, ha csekély a birtoka, oly mívelési ágakat fog választani, melyek neki és hozzátartozóinak ugyan egész évi keserves fáradozását fogják igénybe venni, de a melyek az év végével meghozzák a fényes eredményt.

Egy jól ápolt nemes gyümölcsfa ezeknek az embereknek sokszor többet jövedelmez, mint nekünk egy egész hold buzavetés és azt a sok ezer meg ezer forintot, a mit nálunk a „bolgárok“ nyáron kerti termelésük után, bár fáradságos munkával, összekuporgatnak, hogy azokat a tél beköszöntésekor hazat. i. idegen országba szállítsák, ez a vagyon a nyugaton mind az országban marad, sőt ezek az állatok még külföldi piacokról is gondoskodtak feleslegük értékesítése céljából.

De a törekvő és értelmes kisgazda nemcsak az után él meg, a mit a föld közvetlenül létrehoz, hanem az összes képzelhető közvetett termelvényeket is kiaknázza. Foglalkozik méhészettel, a mi ugyan csak nem nagy földterületet vesz igénybe. Birtokának határán szebbnél-szebb eperfákat ültet, a melyeknek a lombjával selyemhernyóit felneveli és a mely fák mint egyuttal alkalmas határjelzők a birtokállapotokat is megszilárdítják. E mellett udvara még mindig elég tágas, hogy abban száz meg száz legkülönfélébb baromfit tenyészthessen, valamint szert tesz jó fajta tehenekre is, melyeket aztán oly jó ápolásban részesít, hogy azok teje, vaja és turója részint a családnak szolgálat egyszékes táplálékul, részint újabb jövedelmi forrásul ázzal, hogy a feleslegesen drága pénzen túlad.

Midőn aztán a téli idő elérkezik, midőn a gazdaságban kevesebb a munka, akkor aztán összeül a család és ismét csak dolgozik. Számátalan háziipari cikk elkészítéséhez értenek, melyek előállítására nem kerül sokba, de az azokba befektetett munka jól meg lesz fizetve.

Ime ilyenféle nagy vonásokban a belterjesebb gazdálkodás s e mellett a földmives nép megelégedett, józan, boldog és bizonyos jó módra is szert tesz, úgy, hogy kivándorlásra senki sem gondol, tehát mennyivel kevésbbé kellene arra gondolnia a mi népünknek, a hol az egyesnek birtoka a vázoltnál rendszerint sokkal kiterjedtebb és még korántsem annyira kiaknázott, mint másutt.

Bár csak megszívlelnék ezeket az igazságokat azok, a kiket illet, mert akkor a helyett, hogy azokra a sült galambokra gondolnának, melyek Amerikában állítólag az ember szájába repülnek, szépen itthon maradnának és a fáradságtalan munkában és józan törekvésben keresnék és meg is találnák azt az egyszerű titkot, a mely jólétre és teljes megelégedettségre vezet.

A magyar föld.

Huszezer gazda pusztulása.

Kifogyhatatlanul sok az anyag, a miről a közéletben, közkérdésekben beszélni lehet. Itt van például a telekkönyv. Milyen érdekes, vonzó dolgokat mesél az nekünk. Kicsordul a könny a magyar ember szeméből mélységes keserűségében, ha a telekkönyv meséit hallgatja. Mert nagyon szomorú, nagyon bús mesék ezek, a miket elmond; sok ezer jó magyar pusztulásáról, nyomorról, szegénységről, földönfutásról, kivándorlásról beszélnek nekünk a mi telekkönyveink.

A múlt esztendőben 492.615 birtokvásárlás történt Magyarországon. Éppen 105 ezerral több, mint még 1891-ben, tehát tíz évvel ezelőtt. Ha mindez rendes adásvétel útján történt volna, nem lenne semmi baj. Csakhogy beleszólt ebbe e dologba a szomorú dobszó is.

1898-ban például még csak 18.070 esetben cserélt végrehajtás útján gazdát a birtok, 1899-ben már 19.920 esetben ütötték meg a dobot a gazdák portája fölött. Egyszóval 1899-ben közel huszezer gazda ment tönkre a tejjel-mézszel folyó magyar hazában, melyről meg vagyon irva, hogy itt élne, halnod kell.

Szomorúan érdekes voltáért ki lehet kutatni azt is, hogy az utolsó tíz esztendőben milyen mértékben haladt előre és fokozódott a birtokosok romlása. Ime az árverések kimutatása.

1891-ben egyedül az anyaországban árverésen eladtak tizenégyezerkilencszázhetvennyolc birtokot.

1892-ben	15 ezer	109 birtokot,
1893-ban	15 ezer	365 birtokot,
1894-ben	14 ezer	932 birtokot,
1897-ben	18 ezer	857 birtokot,
1898-ban	18 ezer	070 birtokot,
1899-ben	19 ezer	920 birtokot.

Ezek a számok minden beszélnél meggyőzőbben mutatják ki, hogy a tönkremenő gazdák száma esztendőről-esztendőre szaporodik, 1891-től 1899-ig nem kevesebb mint 147 ezer gazdának a földjét árverezték el a boldog hazában. Hogy aztán az ilyen tönkrement gazdanépből mi lesz, ezt könnyű kitalálni. Vagy éhen pusztulnak, vagy kivándorolnak, vagy elszegődnek a gyárba napszámosnak, az uradalomakba munkásnak, cselédnek.

Ámde nemcsak a telekkönyv meséli el nekünk a magyar nép szomorú romlását. A nagy és kis bankok, nagy és kis hitelintézetek, takarékpénztárak könyvei is tudnának erről nem egy bánatos nótát zengeni. A magyar földön ezer milliónyi teher van. Ritka mint a fenér holló az a gazda, a ki valamelyik pénzintézetnek nem tartoznék. Ime csak egy-két adat:

A magyar hitelintézeteknél 1899. év elején 143 millió korona értékű jelzálogkölcson állott fenn. Az év folyamán 18 millió korona újabb kölcsönt folyósítottak.

Az osztrák és magyar bank pedig az 1899. év végéig 261 millió korona jelzálogkölcson adott ki magyar területen. Ebből házakra 59, — jószágokra 185 millió.

Kisbirtokokra pedig 16 millió koronát. Ez a kimutatás persze nem teljes.

Igy halad évről-évre a pusztulás folyamata, a mely 100.000-nyi magyart juttat koldusbotra. E megdöbbentő adatokkal szemben nem neveltséges-e, ha tenyészikákról, selyemtenyészetről, segélypénztárakról s ilyen dolgokról esik komolyabb szó az illetékes körökben? Helyes, okos, jó dolgok ezek is, de a mikor maga a ház van pusztulóban, ki olyan bolond, hogy abba új ablaküveget vágasson?

A magyar nép háza, a gazdasági élet van pusztulóban. Gyökeres munkára van szükség, hogy a nemzetfenntartó nép össze ne omoljon.

Előfizetési felhívás.

Április hó elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra.

A „Végvidék“ előfizetési ára:

Egész évre 12 korona.
Fél évre 6 korona.
Negyed évre 3 korona.

Kérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése márczius hó végén lejárt, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

H I R E K.

— **Rendkívüli közgyűlés.** A város törvényhatósági bizottsága kedden, április hó 2-án rendkívüli közgyűlést tart. De csak t a l á n. Mert igaz ugyan, hogy több fontos városi közügy sürgős intézkedést igényel, no de a messze távolban lakó főispánnal való levelezésnek eddigelé még nincs eredménye és így kétséges, hogy meglesze-e a rendkívüli közgyűlés. Meddig tart még ez a beteges állapot?

— **Előléptetés.** Wolf István, a Pancsova-Temesparti vasuti állomás kiváló szakképzettségű és közkedveltségnek örvendő állomásfőnöket a m. kir. kereskedelmi miniszter soronkívül magasabb fizetési osztályba léptette elő. Öszintén gratulálunk a jól megérdemelt előléptetéshez.

— **Bimbóhullás.** Súlyos csapás érte Zádor Endre váci siketnéma intézeti tanítót és nejét szül. Martin Bertát. Egyetlen, aranyos szép fiuk, a másfél éves kis Imre, Martin Imre polg. és felsőkereskedelmi iskolai igazgató egyetlen unokája, itt hagyta ezt a siralom völgyét és fölszállt az egekbe az angyalok sorába. Az Isten véghetetlen jósága vizsgálja a mélyen sujtott szülőket.

Délvidéki polg. isk. tanárok Pancsován. F. hó 24-én délután 4 órakor tartotta meg a délvidéki polg. isk. tanári kör választmányi gyűlését Temesváron D o n s z k y Lukács igazgató elnöklete alatt, melyen 9 iskola 12 taggal képviseltette magát. A gyűlés tárgya volt a kör közgyűlésének előkészítése. Felolvastattott a szombathelyi polgári iskola testületének üdvözlőlevele, mely kitarásra, együtttérzésre buzdítja a délvidéki kört. Elhatározatott, hogy a közgyűlés P a n c s o v á n pünkösdi hétfőjén fog tartatni s tárgyai a következőképpen állapítottak meg: 1. Az egységes 7 osztályú polg. iskola szervezése. 2. A polgári iskola szakfelügyelete. 3. A polgári iskola tanárképzőnek főiskolává való fejlesztése. 4. Külön polgári iskolai ügyosztály a miniszteriumban. A kör elhatározta, hogy állást foglal azon törekvéssel szemben, hogy a polgári iskola ketté választassék és erről levélben értesíti a központot, valamint tekintettel az ügy kiváló fontosságára, felhívja körlevél útján a többi tanári köröket, hogy az egységes, egy tantestülettel bíró polg. iskola ügyében ők is fűratat forduljanak a központhoz.

— Halálozás. Krancsevics Mihály volt városi törvényhatósági bizottsági tag és a hetvenes években a Deák-párt elnöke, 69 éves korában meghalt Károlyvárosban. A boldogult városunk közéletében a kilencvenes évek elejéig igen előkelő szerepet vitt. Nyugodjék békében.

— Alakuló közgyűlés. Március hó 24-én tartotta a pancsovai színügyi bizottság alakuló ülését a város-háza nagytermében. Mattanovich Adolf polgármester, mint a Gromon Dezső magyaryelv terjesztő elnöke nyitotta meg rövid beszéddel délután három óra tájt az értekezletet. Majd Dózsa Imre tanár a magyar nyelvterjesztő egyesület fíradhatatlanul tevékeny igazgatója ismertette behatóan a délvidéki szinikerület alapszabály tervezetét. E szerint az ezen kerülethez tartozó városok mindegyikében 6 évre színügyi bizottságok volnának alakítandók és ezen bizottságok egy-egy tagjából állana a szinikerület választmánya. A választmány hatáskörébe tartozik a szinigazgató illetőleg szintársulat szerződötése, valamint az egyes városok sziniidényeinek meghatározása. A színügyi bizottságok pedig saját városaikban előadandó műsört állapítják meg, gondoskodnak alkalmas helyiségről valamint a bérlet gyűjtést eszközlik és a pénzt kezelik. Ezután hosszabb vita után megalakították nyilvánított a pancsovai színügyi bizottságot. A tisztikar, mely közfelkiáltással választotta, a következőleg alakult meg. Elnök: Feymann Gyula ügyvéd; titkár: Molnár József igazgató-tanító; II-od titkár: Korsós Zoltán városi h. aljegyző; pénztár: Zsidó Domokos fővámszedő. A délvidéki szinikerület választmányába Feymann Gyula elnök küldetett ki. A szini évadnak a tervbe vett december hóról októberre leendő áttétel kérik a szinikerület választmányától. Kivánatosnak jeleztetett, hogy a szerződendő szintársulat műsora lehetőleg eredeti magyar népszínműveket és színműveket öleljen fel. Az országos szubventió felemelése tárgyában felterjesztés intézése határozatott. Miután az egybehívó elnöknek és az előadónak köszönet szavaztatott, az alakuló közgyűlés négy órakor véget ért.

— A közraktárak sokat emlegetett ügye úgy látszik mégis csak dűlőre jön. Az országos közraktárak igazgatója, K i l é n y i Frigyes a múlt héten városunkban tartózkodott a közraktár ügyének tanulmányozása czéljából. Úgy értesülünk, hogy a gabonafélék óriási forgalma arra bírja, hogy már legközelebb kész terveket illetve ajánlatot fog a városhoz beterjeszteni.

— Vasutunk forgalma óriási lendületet vesz. Márczius hó folyamán nem kevesebb mint 400 kocsi rakomány áru érkezett a Pancsova-Temesparti álmásra. Ha ez így tovább megy, akkor még jövődelmező is lehet a mi vasutunk.

— Vizbefult. Gutovics István a Temesben rakodó „Szretyko“ nevű uszályhajó egyik matrőza pénteken éjjel részeg állapotban a hajó fedélzetéről a vízbe esett és a habokban lelte sirját. A vízbe fult matrőz holttestét eddigelé nem sikerült megtalálni.

— Pancsovai vandalizmus. Éppen két éve hogy az utcai fasorok barbár és otromba csonkítása ellen felszólaltunk. És ma ismét az a szomorú látkép boszantja a járó-kelő közönséget mint két év előtt. A Sztárcsovai- és Sztancsics utcai ákác fasorokat valóságos vandalizmussal tették tönkre. A legjobb erőben levő 8—10 éves fák koronáit teljesen levágták, úgy, hogy csak a csonka fatörzs mered az égnek. Nem tudjuk, kinek bölcsességét dicsérik ezen gyökeret vert karók, de annyi bizonyos, hogy az illetőnek a fa természetrajzáról nagyon hézagos fogalmai vannak. Reméljük, hogy a tavaly megalakult „P a r k - e g y l e t“ most már haladéktalanul megkezdi működését.

Nagy katonai koncert. A Pelikán-szállóban kedden este, (ápr. 2-án) 1/2 órakor a 101. ezred zenekara nagy katonai koncertet rendez. Belépti díj: személyenként 80 fillér.

Ragályos betegségek. Városunkban megint van néhány ragályos betegségek eset. Az elmúlt héten volt egy tifusz, egy krupp és egy gyermekági láz.

Általánosán elismerik úgy nálunk, mint külföldön, hogy a Mauthner-féle gazdasági és kerti magvak gyakran háromszor annyi termést adnak, mint sok másféle magvak. Különösen impregnált csillagjegyű répamagjai ritkítják párjukat és össze nem tévesztendő más utánzótt hasonló védjeggyű, de nem impregnált répamagokkal. A Mauthner-féle magok tehát felülmulhatatlanok és gazdáink csak helyesen cselekszenek, ha magzsükségletüket mindig Mauthner-féle magokkal fedezik.

— A féláru vasúti jegyek. Az államvasutak igazgatósága jelenti: A féláru vasúti jegy váltására jogosító egyszeri utazásra szóló igazolványok az arra jogosultaknak a postán eddig egyszerű levélben küldetvén meg, ennek elveszése esetén ily igazolványok jogosulatlan kezekbe juthattak. Ennek megelőzése végett ezentul a megküldés ajánlott levélben fog történni. E végből szükséges, hogy mindazok, akik igazolványokat postán várnak, helybeliek 16, a nem helybeliek 35 fill. értékű levélbélyeget folyamodványaikhoz akkor is mellékelni tartoznak, ha azokat nem maguk küldik be, hanem a hivatal czége alatt való beküldés végett hivatali főnökeinek adják át.

— Gazdasági kiállítás Temesvárott. Hogy a délvidéki földművelők mennyire óhajtottak egy kiállítás megtartását, azon körülményből tűnik ki leginkább, hogy a kiállításra való bejelentések nagy számban érkeznek be. A gazdák nagy része a lókiállítást is kívánta a programba felvételni, minek folytán az igazgató választmány folyó hó 12-én tartott ülésében ezen óhajnak megfelelően, az egyesület vezetősége értesítette is már a főkegyesületeket oly czélből, hogy a kiállítandó lovak részére a kiállítási helyiségek építése iránt intézkedés tétethessék. Az ebbeli bejelentési ha-

tarnap ápril 5-ére lett megállapítva, szintúgy a szarvasmarha iránti bejelentés is ezen határnapra hosszabított meg. A kiállítók mihezartása végett megemlítjük, hogy a lovak f. é. május hó 28-án délután 5 órakor vezetőndők a kiállítás területére és azért nem előbb, mert a szarvasmarha ezen időben hagyja el a kiállítást.

— Melyik a hét legszerencsétlenebb napja? Babonás ember mindjárt megfelel rá: a péntek. Pedig nem úgy van. Mert az lesz a hét legszerencsétlenebb napja, a melyen a legtöbb szerencsétlenség történik. Ez pedig a hétfő. A német birodalomban naplót vezettek a szerencsétlenségekről 1890-től 1900-ig és kintűnt, hogy a szerencsétlenségek túlnyomó nagy része hétfőn történik. Mindjárt utána következik a vasárnap délutánja. Csak hogy ezeknek a szerencsétlenségeknek semmi közük a csillaghoz, vagy rontáshoz, hanem legnagyobb részét a mértéktelen ivás, dorbézolás és kormaszás gyümölcsei. Szombat estétől hétfő estéig fordul elő a legtöbb lopás és verekedés is. Az ilyen „szerencsétlen“ napot nagyon könnyven változtathatjuk át szerencsés nappá. Rajtunk áll.

— A csók történetéből. A régi Romában a csók a házasság szimboluma volt s ha egy fiatal ember tanuk előtt megcsókolt egy lányt, azt nevének tekintette mindenki. Dioklecián császár hozta be azt a szokást, hogy ha az uralkodó valakit nagyon ki akart tüntetni, azt homlokon csókolta. Különbözn igen prózai az az ok, mely Romában a csók-adást eredményezte. A szigorú Kátó ugyanis a bort minden bűn forrásának nevezte és a rómaiakba azt a hitet öntötte, hogy a bortól való tartózkodás az istennek előtt kedves. A római hölgyek azonban nagyon szívesen kóstolgatták a bort, a mely a görög szigeteken termelt, sőt egyike-másika többet is kóstolt a kelleténél néha és így a férjek rájöttek a turpiságra. Erre aztán egy szenátor igen eredeti ellenőrzési módot gondolt ki s ajánlott társainak. Valahányszor ugyanis a családátya családi tűzhelyéhez hazatért, tartozott őt neje és háza népének összes nőtagja megcsókolni, hogy így meggyőződést szerezhesen magának: vajjon nem érzik-e az ajkukon a bor szaga!

Karcolat.

A pecsenyekomiszárius.

— A deákéletből. —

Irta: Péterfy Tamás.

— Te Marcsi!

— Hallom! — szól a magas sovány deák a könyvbe bújva.

— Te Marcsi! — szólítja a mellette ülő kolegista, egy zömök középső fiú.

— No, mi bajod? — emeli fel a fejét a megszólított.

— Még ma nem ettem!...

— És ezt olyan szomorúan mondja ki a zömök fiú, hogy Marczinak megesis a szíve rajta.

Délután három órára jár az idő.

— Én tegnap reggel óta nem ettem, Gyuri...

A két tanuló egymásra néz. Aztán a zömök szólal meg:

— Benned biztam, Marcsi. Te nagyobb vagy, mint én.

— Már ezt úgy érted, hogy többet bírok az éhezésemből?...

— Nem úgy értem, Marcsi...

— Hát hogy?...

— Neked tekintélyesebb a fellépésed!

— Akár lopni mehetünk! — és nevetett Marcsi.

Hát ez szomorú nevetés volt. Ma reggel kellett volna megérkezni a hétérváló elemőzsiának, hanem nem jöhett a jó öreg, a Marcsi apja, mert a tavaszi hóolvadástartól megáradt a Nyárad. Elvitte a hidat lábástól, karfástól. Nem lehet átjönni a vízen és a tanulóknak nincs mit enni.

Lejötték a piacztérre, hol hetivásárra gyűltek a vidékbeli emberek, hanem a Nyárad vízen túlról csak egy lélek sem jött át az áradás miatt.

Nem jöhettek.

A két fiú ott ácsorgott egy ideig a különböző vásáros sátrak között, de a mint a szél erre hozta a pompás cigánypecsenyeillatot a városház mögötti térről, a két czimbora ösztönszerűleg arra bandukolt.

Arra vitte őket, nem a lábuk, hanem a gyomruk.

A további események könnyebb megérthetése végett el kell mondanom, hogy a székely főváros tanácsháza, mint a régi tanácsházak városaikban, a piac közepére épült és átjáról szolgált. A tanácsház mögött a kis piacon valának a pecsenyesütők.

A mint ott ácsorog a két éhes deák, egyszerre megszólal Marcsi.

— Te maradj itt és kisérj figyelemmel!

Ezt parancsolva mondotta a czimborának Marcsi. Ő pedig nem húzódot többé össze az éhségtől, hanem a fejét magasan tartva, mellét kivetve, úgy lépdelt a pecsenyesütők között, mint valami viczispán.

Igaza volt a kis zömök czimborának, mikor azt mondotta, hogy Marcsi: neked tekintélyesebb a fellépésed!

Tovább a nyolczadik-kilenczedik sátor alatt egy vidéki székely alkudozott a pecsenyesütővel. Kezében tartotta már a jó czipót. Azt úgy szokták enni, hogy a közepén kettévágva, szétnyitják a czipót és az izletes pecsenyét bebocsátják a czipó közepébe.

Ez aztán eddel!

A székely atyafi pedig drágálta a pecsenyét. Szinte, hogy meg nem szidta az árust, a miért oly keveset adott.

— Marcsi eléje került az atyafinak.

— Mennyi volt az a pecsenye? — kérdezte hivatalos komolysággal, mintha a feleletet parancsolná...

— Két piczula vala... (Értsd: két hatos.)

— Az nem lehet! Igen kevés! Igazat mondjon!

— Mondottam, hogy két piczula, — feleli a székely.

— Ez család! — vágta rá Marcsi.

— Persze, hogy család...

— Én vagyok a pecsenyekomiszárius. Kövessen!

— Miért, instálom? ... kérdezte az atyafi.

— A városházán meg fogom méretni a pecsenyét! Dejsze adok én annak a pecsenyeárlónak. Megbüntetem!

Marcsi megindult elől. Az atyafi utána lépdelt. Most már bizonyosan megbírságotlák azt a lelketlen pecsenyesütőt. Nem fogja csálni a szegény vidéki embert!

A tanácsház innenső lépcsőin feljöttek. Az atyafi már a bosszú is kergette. Alig várta az igazságszolgáltatást.

Amint az átvezető folyosó elé érkeztek, ott átvette Marcsi a pecsenyét és a czipót.

— Várjon meg itt, a míg megmértem: — parancsol az atyafira.

— Igen kérem. De ne tessék elfeledni, hogy két piczula ára volt!

— No, igen-igen! Adok én annak a lelketlennek! — biztatta Marcsi.

Belépett az átvezető folyosóba. A czipó és pecsenye a kezében vala Marczinak, az ujdonsült pecsenyekomiszáriusnak. Gyorsan behuzta az átjáró ajtót az atyafi orra előtt, aztán a folyosón áthaladva a tanácsépület másik oldalán lement.

Gyuri ott várta. A zömök deák mosolygott.

— Add ide a felsőkabátod, Gyuri. Cserélünk.

— És cseréltek. A Gyuri kabátja világosbarna, a Marcsié fekete. Gyorsan felcserélték.

— No, most jere egy pohár borra, Marcsi!

— Ugyan miből fizetnél te?...

— Ne kérdezd és megzörgette az apró pénzt a zsebében.

— Hogy jutottál hozzá, Gyuri?

— Azzal az alkalmatossággal, a mivel te a pecsenyéhez.

— Hogy-hogy?

— Te a pecsenyevásárlót biztattad, én a pecsenyeárlót vettem azalatt pártfogásomba. Fizette a támogatást, csak meg ne büntessék.

— És nevettek. Hanem a legközelebbi kis korcsmába hamarosan bevonultak a jó pecsenye mellé bort is inni a pecsenyekomiszáriusék.

Javában folyt a falatozás. Közbe-közbe ittak is, mikor a pecsenyés atyafi belépett a korcsmaajtón, kezében egy czipóval és pecsenyével...

Úgy esett a dolog, hogy megünne válni a pecsenyekomiszárius urat, hát megkérdezte a kijövő városszolgák egyikét s a feleletből megtudta, hogy becsapták, rászédtek, mert hiszen pecsenyekomiszárius sohasem volt a székely fővárosban.

Az éhes atyafi másik pecsenyét vett. Most már olcsóbban adta az árust!... Azzal aztán ő is beleült a korcsmába — bujában.

A két czimbora észrevette a belépőt, a ki fűrkészve tekintett körül és oda ült a hosszú asztal mellé a pecsenyekomiszáriussal szembe.

Marcsi most mutatta meg, hogy mire képes.

Szemeit kancsalságra ficsoritva, jobb arcát feltűjva, eltorzított képpel bámult a gyanakvó atyafira, a ki elmordulta magát.

— No ez mégis furesa hasonlat... ha nem lenne kancsal és a pofája megdagadva: azt mondanám, hogy ez a pecsenyekomiszárius!... Így mégsem merem megszólítani, hiszen a kaputja sem fekete!...

Gyuri fizetett és a czimborák távoztak nemsokára.

Soha fancsalibb pofát az a székely nem látott, mint a Marcsié, mikor az asztaltól felállottak. A szája félrehuzodott, a jobb arca felpuffadt, a két szeme keresztbe állott a kancsálástól és — uram bocsásd... — még a lábára is biczentett.

Az atyafi pedig lelkiileg megnyugodott azon, hogy az a magasabb vendég mégsem lehet a pecsenyekomiszárius!...

Chic-Office 40. Brixton-Road, London, SW.

Thierry A. gyógyszerész.

DIGESTIV

valódi angol egyetemes ét- és emésztő pora, hatásában felülmulhatatlan minden és bármilyen gyomor-bajnál. Étvágygerjesztő és emésztést elősegítő! Minden doboznak a készítő aláírásával kell ellátva lennie. Egy doboz ára 3 korona, mely összegnek postautalvánnyal való előleges beküldése után díjmentesen eszközli a küldést.

Thierry A. gyógyszerész balzsam-gyára

Pregradában, Rohitsh - Sauerbrunn mellett

Közgazdaság.

Kettős termelés.

Nálunk még nem honos a kettős termelés, külföldön, kivált a német gazdák már nagyon is kultiválják.

Leggyakoribb az az eljárás, a mikor őszi rozs közé murekrépat vet a gazda. Az őszi rozs közé azonban csak az esetben ajánlható murekrépat vetni, ha szelíd, tevényes, mély, nedves és jó trágyaerőben levő talaj áll rendelkezésünkre s ha a rozs ritka sorokban van vetve.

Ez esetben a répamagot homokkal keverten korán tavasszal, a mint a fagy elment, szélszélid időkben kiszórjuk kézzel a rozs közé. Legjobb tartják az óriási murkot, legujabban azonban a téli murekrépat ajánlják, mely egész télen át a földben marad és csak a tavasz vége felé szedetik ki, de ez rendszeren kevesebbet terem. A vetésnél ne igen takarékoskodjunk a répamaggal, a répa ugyanis oly sűrűn álljon, hogy később sorokba lehessen fogni nagyobb hézagok nélkül.

Ha a rozst learattuk, azonnal kékébe kötve, hordjuk be; kereszteteket ne rakassunk, nehogy alattuk a répa tönkre menjen.

A rozs behordása után a tériót boronáljuk meg és egy kapáló géppel, legajánlatosabban az u. n. Osbor-féle kapával mintegy 40 cm-nyi széles sorokat húzassunk, hogy a sorba került répat szükséglet szerint megrikthassuk és gyomlálhassuk.

Miután a rozs a répa fejlődését nagyban hátráltatta, tanácsos lesz, ha az első répa kapálás előtt hektáronként 100 kg. chililésotomot és 250 kg. foszforsavat hintünk el a talajon, a mely munka után, kivált ha kedvező nedvességű a talaj, a kiváló hatás nem fog elmaradni.

A répa rendszerint október végén szedhető és egy hektárról 250—300 q. termést bizvást várhatunk.

Ilyen módon jelentékeny mennyiségű téli takarmányra teszünk szert; a termés ugyan kevesebb, mintha a répat magát külön termesztettük volna, mindazáltal, ha jól trágyázunk, földjeink a kettős termelést megbirják s a répa mivelése és kiszedése a talaj fizikai állapotát még javítja is.

Hirdetések.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria”

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel!

A párlat kiállításán az „Arany érem”-mel kitüntetve.

KÉSZITI:

Csász. és kir. udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRIPARI RÉSZEZMÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kaphatók: Wittigschlager C., Jovanovic Testvérek, Kohn Samu stb. üzleteknél.

A Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált házszer, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvények, csúznál és meghüleséknél.

Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” cégjegyzésre.

80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt.

3925. sz.
1901. tkv.

Hofher és Schranz bpesti czég lakos végrehajthatónak **Veszics Ársza és t. elleni** vhajtási ügyében **Veszics Ársza és Arram Persza** nevén álló birói árverésen eladott ingatlan tekintetében **Radovansev Lázár** bavanistei lakos utóajánlata.

Árverési hirdetmény és kivonat.

A pancsovai kir. tvszék mint tkvi hatóság közzé teszi, miszerint a területéhez tartozó s a czezapajai 2001. sz. tkvi lapon foglalt 1) 536. sz. ház és 800 []-öl házhely. A czezapajai 2427. sz. tkvben foglalt 2) 289. hrsz. 800 []-öl gyümölcsös kertre 1901. évi február hó 22. napján foganatosított birói árverés Radovansev Lázár bavanistei lakos által kellő időben és szabályszerűen beadott utóajánlata következtében az 1881: LX. t. cz. 187. §-ához képest hatálytalannak nyilváníttván, ugyanazon ingatlan birtok felett Hofher és Schranz bpesti czég lakos végrehajtható 3600 kor. s jár iránti követelésének kielégítése végett újabb birói árverés elrendeltetik és annak még pedig a czezapajai 2001. sz. tkvben foglalt: 1) 536. sz. és 800 []-öl házhelyre 682 kor. A czezapajai 2427. sz. tkvben foglalt: 2) 289. hrsz. 800 []-öl kertre 162 kor. megállapított kiküldetési ár mellett Czezapaja községhezánál leendő foganatosítására határidőül 1901. évi április hó 19. napján d. e. 9 órákor azon hozzáadással tüzetik ki, hogy ezen határidőben a jelzett ingatlan Radovansev Lázár bavanistei lakos utóajánlattevőre az 1881: 60. t. cz. 187. §-a szerint kötelező fenti összegben megállapított áron alul eladni nem fog s hogy az előbb nevezett utóajánlattevő kivételével az árverelni szándékozók által az árverés megkezdése előtt a birói kiküldött kezeihez 70 kor. 20 fill. és 16 kor. készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Pancsován, 1901 évi márczius 5-én.

Bartha,

kir. tv. albiró.

12 vagy 20 koronáért
szállítok

2 eredeti olajfestményt

igen csinos erdőrészleteket ábrázolva, aranyozott vagy mahagonifa keretben 30×50 cm. vagy 50×80 cm. nagyságban; a magasság vagy szélesség irányában festve.

6 párnak egy nagyságból való vételénél külön 1 pár teljesen ingyen.

Csáki Illés

Budapest, VI., Andrassy-út 61. sz.

Nélkülözhetlen és fölülmúlhatlan, hatásában csalhatatlan.
Világáruccikk, kivétel az összes országokba.
Chief Office 48. Brixton Road, London S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb s az egész világon dicsért és legkeresettebb házi-szerek

THIERRY A. Balzsamja.

Fölülmúlhatlan minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és minden belső betegségeknek. Külsőleg a legeredményesebb

„Sebgyógyszer.”

Valódi az összes művelt államokban bejegyzett zöld apézavódjeggyel és tokzárral a czég és „allein echt” szók nyomásával. Évi előállítás bebizonyítható 6 millió üveg. Postai bérmentes szállítással 12 kis, vagy 6 kettős üveg 4 korona. — Egy minta-üveg ismeretetés és a világ összes országaiban levő raktárak jegyzékével 1 kor. 20 fillér. Szétküldés csak az összeg előleges beküldése mellett.

THIERRY A. Százlevelű-rózsa-kenőcse

(úgynevezett csodakenőcs) elérhetlen szívóerővel és gyógyhatással! Műtétet rendszeren feleslegessé teszi. Ezen csodabalsammal egy 14 éves, gyógyíthatatlannak jelentett csontszű, legutóbb pedig egy 22 éves súlyos, rákféle betegség gyógyított meg. Hatása antiszeptikus és gyors, minden nemű sebnél és gyuladással enyhítést, hűtést és teljes gyógyulást hoz. Gyorsan puhítólag és osztatólag hat és minden, bármily mélyen behatolt minden nemű idegen testből biztosan megszabadít. Egy tégely a pénz előleges beküldése után bérmentve 1 kor. 80 fillér. Nagyobb rendeléseknél olcsóbb. — Evi kimutatható készítés 100.000 tégely.

Mindkét szerről egy egész irattár köszönet fekszik eredetiben a világ összes országaiból betekintés végett. — Kerüljön mindenkit bármily utazatot és vigyázzon a minden tégelyre beégett czégre „Apothekes zum Schutzengel des A. Thierry”. A hol nines raktár, ott ne tessék magát hamisítványok, vagy állítólag egyenértékű készítmények megvételére magát rábeszélési hagyni, hanem tessék egyenesen a következő czimen rendelni:

Apothekes A. Thierry's Fabrik in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

(Az osztrák állami hivatalnokok szövetségének szállítója
Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

25-22

Ezen **„IDEAL”** szivarkapapír teljes **100 lapocskát** tartalmaz. Tehát a te jó 2 krajczárodért ne fogadj el oly papírt, mely nem tartalmaz 100 lapot és hitványabb.